

§ 520

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ym. talousarvioaloitteesta kos- kien Arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelua

HEL 2020-003262 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki ja Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat asettaneet 19.3.2018 selvitysryhmän pohtimaan Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kehittämistä ja mahdollisia toteutusvaihtoehtoja yhteistyössä Designmuseon säätiön ja Suomen arkkitehtuurimuseo- ja tiedotuskeskussäätiön kanssa.

Hankkeen aluksi on laadittu selvitys museokokonaisuuden toteuttamisen edellytyksistä ja tarvittavista toimenpiteistä. Työssä oli tarkoitus selvittää lähtökohdat museokonseptille ja museon sijainnille. Selvitys julkistettiin 21.8.2018 ja siinä puollettiin vahvasti uuden museokokonaisuuden toteuttamista. Selvitysvaiheen aikana käytyjen keskustelujen pohjalta Helsingin kaupunki ja opetus- ja kulttuuriministeriö ehdottivat toteutusmallia, jossa museon toiminnasta vastaisi uusi yritys ja koelmien omistajuudesta uusi säätiö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki päättivät 8.10.2018 asettaa valmisteluhankkeen edistämään uuden kansainvälistä huipputasoa edustavan arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamista Helsinkiin. Tavoitteena oli, että hankkeen aikana tarkennettavan konseptisuunnitelman pohjalta valtio, Helsingin kaupunki sekä Suomen arkkitehtuurimuseota ja Designmuseota ylläpitävät säätiöt voisivat päättää hankkeen jatkovalmistelusta ja sen edellyttämistä toimenpiteistä.

Konseptisuunnitelma valmistui 28.3.2019. Konseptisuunnitelmaehdotuksessa museon pohjaksi perustettaisiin uusi säätiö, johon yhdistyisivät olemassa olevien museoiden taustasäätiöt. Lisäksi museon toimintaa varten perustettaisiin yritys. Museorakennus toteutettaisiin Eteläsaatan alueelle osana alueen laajempaa kokonaiskehittämistä. Museon käyttötalous perustuisi omaan tulonhankintaan sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus- ja avustusjärjestelmän kautta myönnettävään tukeen. Lisäksi museo saisi tuloa säätiön pääoman tuotosta.

15.09.2020

Suomen hallitus on sitoutunut osallistumaan uuden perustettavan Arkkitehtuuri- ja designmuseon säätiön pääomittamiseen 60 miljoonalla eurolla lisätalousarviossaan 2.6.2020.

Arkkitehtuuri- ja designmuseohanke on kaupungin kannalta kannatettava. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa osaltaan neuvotteluja asian edistämiseksi kaikkien mukana olevien tahojen kanssa. Päätös kaupungin konkreettisesta osallistumisesta hankkeeseen tehdään erikseen, alustavan arvion mukaan vuoden 2021 aikana.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaostolle tehtävä esitys Eteläsataman alueen varaamista konsepti- ja suunnittelukilpailua varten on kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä syksyllä 2020. Vanhalta kauppahallilta Olympiaterminalille ulottuvan alueen ainutlaatuisen luonteen vuoksi parhaan suunnitteluratkaisun löytämiseksi on tarkoituksenmukaista järjestää kaksivaiheisen konsepti- ja suunnittelukilpailu, jonka tavoitteena olisi löytää taho, joka pystyisi toteuttamaan alueen kokonaisuuden mahdollisimman korkeatasoisesti.

Kilpailu käsittää myös arkkitehtuuri- ja designmuseolle suunnitellun alueen, jolla pyritään muun ohella valmistamaan museon liittyminen luontevaksi osaksi alueen korkeatasoista kokonaisuutta. Kilpailun valmistelua voidaan edistää olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Museon osalta järjestettäisiin erillinen arkkitehtuurikilpailu.

Haasteena alueeseen sisältyy ja liittyy useita sitovia reunaehtoja julkisen tilan, jalankulun alueiden ja -yhteyksien järjestelyistä sekä satamatoiminnan edellyttämistä liikenneyhteyksistä ja laiturialueista. Alueen historiallisen arvon, keskeisen ja näkyvän sijainnin vuoksi museon ja julkisten kaupunkitilojen suunnitteluun kohdistuu poikkeuksellisen suurta kaupunkikuvallisia, maisemallisia ja toiminnallisia laatuvaatimuksia. Uusi maankäyttö ja museon toteuttaminen edellyttävät asemakaavan muuttamista.

Hankkeen eteneminen vaatii jatkoselvityksiä museon tarvitsemista tiloista, taloudesta ja hallinnosta. Museon toteutusmallista ja kilpailun sisällöstä on tarkoitus valmistella tarkempi suunnitelma syksyn 2020 aikana. Kilpailun valmistelua voidaan jatkaa olemassa olevien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mia Kajan, erityisasiantuntija: 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, arkkitehtuuri- ja design-museo Helsinkiin, Asko-Seljavaara Sirpa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ja 2 muuta valtuutettua ovat tehneet 11.3.2020 seuraavan talousarvioaloitteen:

Suomalainen taideteollisuus on ainutlaatuinen menestystarina maailmalla 1800-luvun lopulta lähtien. Samoin arkkitehtuurimme on saavuttanut maailman maineen. Uusi museo Helsingissä on kansallinen investointi näiden alojen tulevaisuuteen, niiden jatkuvaan uudistumiseen ja rikastuttavaan yhteistyöhön, kirjoittaa Aalto yliopiston professori, Taikin rehtori, emeritus Yrjö Sotamaa (HS 10.2.2020). Prof Sotamaa vertaa Arkkitehtuuri-design museon perustamisen vaikeutta Ateneumin rakentamiseen 1800-luvun lopulla, jolloin Ateneumin tarpeellisuudesta käytiin kiivaita keskusteluja ja ankaria väittelyjä, mutta se saatiin pystytettyä sen aikaisessa köyhässä Suomen Suurruhtinaskunnassa.

Esitämme, että valtion ja Helsingin yhteistyönä nopeutetaan Arkkitehtuuri- ja design museon suunnittelua Helsinkiin.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 20.8.2020 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mia Kajan, erityisasiantuntija: 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, arkkitehtuuri- ja design-museo Helsinkiin, Asko-Seljavaara Sirpa

15.09.2020

Asia/11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano